

Eigen vermogen

Hoofdstuk 11

11.1

- a De ene nv heeft aandelen met een nominale waarde van € 100, een andere nv aandelen met een nominale waarde van € 0,25. Daarnaast zijn er nv's die aandelen hebben uitstaan van verschillende nominale waarden, van bijvoorbeeld € 1 en € 10. Bovendien moet de nominale waarde van een aandeel bekend zijn om het bedrag van het dividend te berekenen. Wordt 20% dividend uitgekeerd, dan is het dividend bij een nominale waarde van € 100 € 20, maar bij een nominale waarde van € 0,25 wordt € 0,05 uitgekeerd.
- b Een nv heeft eigen vermogen nodig omdat zij anders niet aan vreemd vermogen kan komen. Ook is het een wettelijke eis. Het eigen vermogen vervult een garantiefunctie waarop eventuele verliezen kunnen worden afgewenteld.
- c Door aan managers en andere medewerkers aandelen als gratificatie uit te reiken, krijgen zij belang bij een hoge beurskoers. Daardoor voelen zij zich meer betrokken bij de onderneming en zal hun inzet toenemen.

11.2

Je hoopt op een koerswinst die het verschil van € 0,05 per jaar meer dan goed zal maken.

11.3

In totaal komt Happer in het bezit van $\frac{300.000}{5.000.000} = \frac{3}{50}$ deel van Groas nv. Dat is $\frac{3}{50} \times 100\% = 6\%$.

11.4

Het nominale aandelenvermogen bedraagt in totaal:

200.000 aandelen à € 10 =	€ 2.000.000
50.000 aandelen à € 100 =	€ 5.000.000
5.000 aandelen à € 1.000 =	€ 5.000.000
	<hr/>
	€ 12.000.000

Doll bv koopt voor een nominaal bedrag van € 480.000 en wordt dus

$$\text{voor } \frac{€ 480.000}{€ 12.000.000} = \frac{1}{25} = 4\% \text{ eigenaar van Raggie nv.}$$

11.5

- a Arina koopt de aandelen op de effectenbeurs en betaalt $500 \times € 16 =$
€ 8.000.
- b Als de emissiekoers hoger is dan de beurskoers, kan de belegger de
aandelen beter tegen de beurskoers kopen.

11.6

- a $\frac{€ 2.000.000}{€ 10} = 200.000$ aandelen kunnen er maximaal worden uitge-
geven. Er zijn $200.000 - 50.000 =$ **150.000** aandelen in omloop.
- b De nv kan maximaal aandelen uitgeven tot een bedrag van
 $€ 16.250.000 + 350.000 \times € 25 =$ **€ 25.000.000.**
- c Maatschappelijk aandelenvermogen.
- d $\frac{€ 2.000.000}{€ 2,50} =$ **800.000** aandelen

11.7

- a Aandelenemissie: het plaatsen van nieuwe aandelen door een nv.
- b Agio: het bedrag dat een aandeel bij emissie meer opbrengt dan de
nominale waarde van dat aandeel.

11.8

Elk aandeel levert $\text{€ } 85 - \text{€ } 25 = \text{€ } 60$ agio op.

Er worden geplaatst: $\frac{\text{€ } 200.000}{\text{€ } 25} = 8.000$ aandelen.

Het totale agio is dan $8.000 \times \text{€ } 60 = \text{€ } 480.000$.

11.9

a Het agio per aandeel is $\frac{\text{€ } 2.400.000}{40.000} = \text{€ } 60$

De nominale waarde is $\text{€ } 100$

De emissiekoers is $\text{€ } 160$

b De opbrengst van de aandelenemissie is:

$40.000 \times \text{€ } 160 = \text{€ } 6.400.000$.

Hierdoor verdwijnt de schuld aan de bank en er ontstaat een debet-saldo van: $\text{€ } 6.400.000 - \text{€ } 3.000.000 = \text{€ } 3.400.000$.

11.10

Eén aandeel brengt op $\text{€ } 20 + \text{€ } 60 = \text{€ } 80$.

In totaal moet de opbrengst $\text{€ } 4.000.000$ zijn, zodat er:

$\frac{\text{€ } 4.000.000}{\text{€ } 80} = 50.000$ aandelen geplaatst moeten worden.

11.11

a De indeling is die in winstreserve, agioreserve en herwaarderingsreserve.

b – Dankzij de hogere reservering kan de onderneming meer investeren zonder te hoeven lenen.

– Met behulp van de hogere reservering kan vreemd vermogen worden afgelost waardoor wordt bespaard op interestkosten.

c – Door de investeringen met behulp van eigen vermogen nemen de winstmogelijkheden van de onderneming toe (en daarmee de winst per aandeel en het dividend per aandeel).

– Door de reserveringen neemt de waarde van de onderneming toe.

d – Het vergroten van het weerstandsvermogen.

– Het vervangen van vreemd vermogen door eigen vermogen.

– Het streven naar dividendstabilisatie.

– Financiering van expansie (uitbreiding).

11.12

- a De waarde van de gebouwen neemt met 15% toe.
15% van € 10.400.000 = € 1.560.000.
De Herwaarderingsreserve neemt met hetzelfde bedrag toe.

11.13

- a Reserveren is het niet uitkeren van winst.
- b Omdat men daardoor kan verwachten dat de winsten in de toekomst hoger zullen worden. Bovendien neemt de waarde van de aandelen toe.
- c Doordat verliessaldi op de reserves worden afgeboekt of door uitreiking van bonusaandelen aan aandeelhouders. Ook door waardedaling van activa en door het aanspreken van de (dividend)reserve kan de reserve verminderen of zelfs verdwijnen.
- d Het bedrag dat op de balanspost Reserves staat is geïnvesteerd in vaste en vlottende activa en is misschien voor een klein deel nog in liquide vorm aanwezig.
In een reservepotje van een particulier zit wel een bedrag aan liquide middelen.

11.14

- a Doordat de onderneming over reserves beschikt. De intrinsieke waarde omvat behalve de nominale waarde van de geplaatste aandelen ook de reserves en de onverdeelde winst na belasting.
- b De beurskoers is afhankelijk van de vraag naar en het aanbod van het aandeel. Daarnaast wordt de beurswaarde beïnvloed door factoren als toekomstverwachtingen van het bedrijf en van de bedrijfstak, de conjuncturele ontwikkelingen, de politieke situatie.
Als het bedrijf gunstige winstverwachtingen heeft, kan de vraag naar het aandeel zodanig toenemen dat de beurskoers de intrinsieke waarde overtreft.

11.15

- a De ondernemingsvorm is die van een nv of een bv. Er is een aandelenvermogen.
- b Deze balans is opgemaakt na de winstverdeling, omdat er op de balans geen post winstsaldo of verliessaldo voorkomt.
- c Intrinsieke waarde: $\frac{€ 880.000}{22.000} = € 40$

11.16

a Intrinsieke waarde: $\frac{€ 15.000.000}{€ 2,50} \times € 3,25 = € 19.500.000$

b Reserves: € 19.500.000 - € 15.000.000 = € 4.500.000

Vreemd vermogen op lange termijn

Hoofdstuk 12

12.1

- a Bij een onderhandse lening zijn twee partijen betrokken: de geldgever en de geldnemer.
- b Institutionele beleggers ontvangen grote bedragen aan premies van verzekeringen en pensioenen.
- c $6,75\%$ van $\text{€ } 600.000 = \text{€ } 40.500$.

12.2

- a Een onderhandse lening is een lening op lange termijn die door één geldgever wordt verstrekt aan één geldnemer.
- b Institutionele beleggers.
- c Voordelen:
 - Er kan worden onderhandeld over de leningsvoorwaarden.
 - Er worden geen emissiekosten gemaakt.
 - De administratiekosten zijn laag.
 - Lening is snel tot stand te brengen.

12.3

- a Een obligatielening is een geldlening op lange termijn die in kleine gedeelten is opgesplitst.
- b Een obligatie is een bewijs van deelneming in een obligatielening.
- c Aflossing van een obligatielening:
 - de hele lening ineens (aan het einde van de looptijd);
 - elk jaar een gedeelte van de lening door middel van uitloting;
 - inkoop door de onderneming of de Staat van eigen obligaties.

- d** Onderwerpen in de emissieprospectus van een obligatielening zijn:
- de verhouding tussen het eigen en het vreemd vermogen;
 - de resultaten van de afgelopen jaren en de verwachtingen voor de toekomst;
 - het doel van de lening;
 - het te lenen bedrag;
 - de datum waarop de koers bekend wordt gemaakt;
 - hoe en op welke data wordt afgelost;
 - het tijdstip van inschrijven;
 - het tijdstip waarop de obligaties moeten worden betaald.
- e** – Wanneer de onderneming over geld beschikt dat voorlopig niet nodig is, kan dit geld worden gebruikt om de obligatielening (gedeeltelijk) vervroegd af te lossen om zo op interestkosten te besparen.
- Als de marktrente is gedaald, is het aantrekkelijk de bestaande lening af te lossen met behulp van een nieuwe lening tegen een lagere rentevoet.

12.4

Verschillen tussen aandelen en obligaties zijn:

- Aandelen zijn eigen vermogen; obligaties vormen vreemd vermogen.
- Een aandeel is een bewijs van mede-eigendom; een obligatie is een schuldbewijs.
- Een aandeelhouder heeft stemrecht, een houder van obligaties niet.
- Een aandeelhouder loopt een groter risico dan een houder van obligaties.
- De koers van aandelen kan grote schommelingen ondergaan; de koers van obligaties is veel stabiel.
- De aandeelhouder ontvangt dividend dat afhankelijk is van de winst; de houder van obligaties ontvangt een vooraf vastgestelde interest.

12.5

- a** De goedkoopste vorm om aan geld te komen is de hypothecaire lening.
- b** De bank loopt minder risico dan bij welke andere geldlening ook: de bank kan het onderpand altijd laten verkopen om het uitgeleende geld weer grotendeels of geheel uit de opbrengst terug te ontvangen.
- c** De bank is hypotheeknemer. Irma is hypotheekgever: zij geeft de bank het recht de woning te verkopen als zij de interest en aflossing niet meer betaalt.

12.6

- a De interest is 7% van het geleende bedrag van € 240.000:
 $7 \times € 2.400 = € 16.800$.
- b Per jaar wordt afgelost $\frac{€ 240.000}{30} = € 8.000$.
- c Na 11 jaar bedraagt de schuldrest:
 $€ 240.000 - (11 \times € 8.000) = € 152.000$.
- d 7% van € 152.000 = € 10.640.
- e Aan het einde van het 19e jaar is de schuldrest:
 $€ 240.000 - (19 \times € 8.000) = € 88.000$.
 Interest in het 20e jaar = 7% van € 88.000 = € 6.160
 Aflossing € 8.000
	€ 14.160
Totaal te betalen	€ 14.160
- f De te betalen interest daalt snel.
- g Er wordt van jaar tot jaar minder gebruikgemaakt van de fiscale af-
 trekmogelijkheden, doordat de schuld gelijkmatig minder wordt.

12.7

- a Zonder de aankoop van het huis betaalt Karin aan inkomstenbelasting
 en premies volksverzekeringen:
- schijf 1: 34,15% van € 17.046	€ 5.821,21
- schijf 2: 41,45% van (€ 20.000 - € 17.046)	€ 1.224,43
	€ 7.045,64

Na aankoop van het huis wordt het belastbaar inkomen uit werk en
 woning:

- belastbaar inkomen uit werk	€ 20.000
- interest hypotheek: 8% van € 125.000	€ 10.000
- eigenwoningforfait: 0,6% van € 125.000	€ 750
	€ 9.250
	€ 10.750

Na de aankoop van het huis betaalt Karin aan inkomstenbelasting en
 premies volksverzekeringen:

- schijf 1: 34,15% van € 10.750	€ 3.671,13
---------------------------------	------------

Het belastingvoordeel voor Karin is:

$$€ 7.045,64 - € 3.671,13 = € 3.374,51.$$

b Zonder de aankoop van het huis betaalt Karin aan inkomstenbelasting en premies volksverzekeringen:

– schijf 1: 34,15% van € 17.046	€ 5.821,21
– schijf 2: 41,45% van (€ 30.631 – € 17.046)	€ 5.630,98
– schijf 3: 42% van (€ 40.000 – € 30.631)	€ 3.934,98
	€ 15.387,17

Na aankoop van het huis wordt het belastbaar inkomen uit werk en woning:

– belastbaar inkomen uit werk	€ 40.000
– interest hypotheek: 8% van € 125.000	€ 10.000
– eigenwoningforfait: 0,6% van € 125.000	€ 750
	€ 9.250
	€ 30.750

Na de aankoop van het huis betaalt Karin aan inkomstenbelasting en premies volksverzekeringen:

– schijf 1: 34,15% van € 17.046	€ 5.821,21
– schijf 2: 41,45% van (€ 30.631 – € 17.046)	€ 5.630,98
– schijf 3: 42% van (€ 30.750 – € 30.631)	€ 49,98
	€ 11.502,17

Het belastingvoordeel voor Karin is nu:

$$€ 15.387,17 - € 11.502,17 = € 3.885.$$

c Naarmate het belastbaar inkomen stijgt, wordt het belastingvoordeel groter.

12.8

a
$$\frac{€ 8.000 - € 3.280 + € 4.400}{12} = € 760$$

b Na 20 jaar ontvangt hij € 160.000
 Betaalde premies $20 \times € 4.400$ € 88.000

Interest over de belegde spaarpremies € 72.000

c Bas heeft zelf betaald € 160.000
 Het totale belastingvoordeel is € 65.600

Uiteindelijke interestlasten – eigenwoningforfait € 94.400

d Een spaarhypotheek levert een groot fiscaal voordeel op door de belastingvrije interestopbrengst over de betaalde spaarpremies en de maximale aftrek voor de inkomstenbelasting van de betaalde interest.

- e Nadeel: hoge interestlasten (gedurende de gehele looptijd wordt interest betaald over het geleende bedrag).

12.9

- a 1 € 20.000 = 8% van € 250.000
 2 € 9.207,39 = € 29.207,39 - € 20.000
 3 € 240.792,61 = € 250.000 - € 9.207,39
 4 € 7.600 = 38% van € 20.000
 5 Maandelijke lasten:

$$\frac{€ 9.207,39 + € 20.000 - € 7.600}{12} = € 1.800,62$$

$$\text{Of: } \frac{€ 29.207,39 - € 7.600}{12} = € 1.800,62$$

- b De som van de aflossingsbedragen is gelijk aan het bedrag van de lening, afgezien van afrondingsverschillen.
- c $15 \times € 20.000 = € 300.000$

d 6e jaar:

Annuïteit € 29.207,39

Belastingvoordeel:

$38\% \times € 15.678,71$ € 5.957,91

Lasten per maand € 23.249,48 : 12 = € 1.937,46

10e jaar:

Annuïteit € 29.207,39

Belastingvoordeel:

$38\% \times € 10.801,77$ € 4.104,67

Lasten per maand € 25.102,72 : 12 = € 2.091,89

15e jaar:

Annuïteit € 29.207,39

Belastingvoordeel:

$38\% \times € 2.163,50$ € 822,13

Lasten per maand € 28.385,26 : 12 = € 2.365,44

- e De maandelijkse lasten nemen aanvankelijk langzaam toe, maar stijgen veel sneller gedurende de laatste jaren van de lening.
- f Voor personen van wie het inkomen in de loop van de jaren zal toenemen.

- g De bedragen in de tabel zijn op centen afgeronde bedragen. Er ontstaan daardoor afrondingsverschillen.

12.10

- a Doordat de interest elk jaar lager wordt, wordt bij de lineaire hypotheek het belastingvoordeel ook snel kleiner.
- b Bij een hypothecaire lening heeft de geldgever het recht van hypotheek. Als de geldnemer in gebreke blijft, kan de geldgever bij de verkoop van het onroerend goed bij voorrang zijn geld terugkrijgen.
- c Dit is een bedrag dat bij het inkomen uit woning en werk moet worden opgeteld en waarover inkomstenbelasting en premies volksverzekeringen moeten worden betaald.

12.11

- a Op de kapitaalmarkt; het vermogen wordt voor zes jaar aangetrokken en is dus lang vermogen.
- b Een hypothecaire lening komt niet in aanmerking, omdat er geen onroerende zaak aanwezig is die als onderpand kan dienen.
- c Een obligatielening is een geldlening op lange termijn waarvan het bedrag in kleine gedeelten is gesplitst.
- d De aflossing vindt na zes jaar ineens plaats.
- e De andere mogelijkheden van aflossing zijn:
 - uitloting;
 - inkoop van de eigen obligaties.

Examenopgaven

I

Maximumscore 1

- 1 Over het bedrag van de interest € 8.775,38.

Maximumscore 4

2 Jaar	Schuld begin jaar	Interest	Aflossing	Schuld eind jaar
8	€ 115.778,32	€ 6.946,70	€ 6.130,30	€ 109.648,02

Maximumscore 2

- 3 $20 \times (\text{€ } 9.000 + \text{€ } 4.077) - \text{€ } 150.000 = \text{€ } 111.540$

(havo 2000, tweede tijdvak, opgave 6)

II

Maximumscore 1

1 € 462

Maximumscore 1

2 Een annuïteitenlening, de som van de maandelijkse aflossing en interestbetaling verandert niet.

Maximumscore 1

3 Ja, de geldnemer moet het (tweede) hypotheekrecht verschaffen aan de geldgever.

(havo 2001, eerste tijdvak, opgave 7)

III

Maximumscore 1

1 Leningtype 2, want de som van interest en aflossing is steeds gelijk.

Maximumscore 22 Via leningtype 1: $10 \times € 5.000 = € 50.000$

of:

interest eerste jaar is € 3.000 \rightarrow lening is $\frac{€ 3.000}{6\%} \times 100\% = € 50.000$ **Maximumscore 2**

3 Bij een spaarhypotheek wordt op de schuld niet afgelost waardoor de fiscaal aftrekbare rente gelijk blijft. Bij de annuïteitenlening daalt door aflossingen van de schuld het interestbedrag en daardoor daalt ook het fiscale voordeel.

*(havo 2004, tweede tijdvak, opgave 7)***Ict-opdrachten**

- a** Als controle: de bedragen in cel I13, S13 en AC13 moeten achtereenvolgens zijn: € 1.626,98, € 1.190,29 en € 1.163,75.
- b** De spaarhypotheek geeft de laagste nettomaandlasten over de gehele looptijd.
- c** Selecteer de kolommen C tot en met AC. Ga naar Opmaak, kies voor Kolom en Zichtbaar maken.
- d** Je ziet aan de kolommen G, F, D en E dat het een lineaire lening is. Aan G omdat het jaarlijks een gelijk bedrag is en aan de andere kolommen omdat de afname jaarlijks een gelijk bedrag is.

Vreemd vermogen op korte termijn

Hoofdstuk 13

13.1

- a Een voorbeeld van consumptief leverancierskrediet: een meubelfabrikant levert aan een consument meubelen die pas na vijf maanden hoeven te worden betaald.
- b – Hij hoeft niet aan het krediet te verdienen.
– De kosten zijn voor hem lager dan voor de banken.
– Hij kan de kredietwaardigheid beter beoordelen dan de bank.
– Hij doet daardoor aan klantenbinding.
- c – De consument is er nooit zeker van dat in de toekomst zijn inkomen groot genoeg is.
– In de toekomst kunnen zich behoeften voordoen die veel belangrijker zijn.

13.2

Drie maanden is gelijk aan $\frac{1}{4}$ jaar of $\frac{1}{4} \times 52$ weken ofwel 13 weken. Door $(13 - 2 =) 11$ weken eerder te betalen, ontvangt de klant 2% korting.

De korting op jaarbasis is dan: $\frac{52}{11} \times 2\% = 9,45\%$.

Of: $\frac{2}{98} \times \frac{52}{11} \times 100\% = 9,65\%$.

Of: $\frac{100}{98} \times \frac{52}{11} \times 2\% = 9,65\%$.

13.3

- a Macouba is de leverancier en verstrekt het krediet aan Unilever, dus A.
- b Unilever ontvangt krediet van leverancier Macouba, dus B.

13.4

- a (Consumptief) verstrekt afnemerskrediet.
- b Dienstverlenende bedrijven, bedrijven die speciale orders uitvoeren, bedrijven die agrarische producten voor de oogst opkopen.

13.5

- a Er kan naar behoefte geld worden opgenomen (tot aan het kredietplafond).
Er wordt alleen interest betaald over het opgenomen bedrag.
- b $\text{€ } 10.000 + \text{€ } 15.000 = \text{€ } 25.000$
- c – Bij het ontbreken van toegang tot de vermogensmarkt;
– om een seizoenpiek te overbruggen;
– als anticipatiekrediet.

13.6

- a Er wordt vooruitgelopen op een emissie van aandelen of obligaties, dus een anticipatiekrediet.
- b Een rekening-courantkrediet is een rekening die gebruikt wordt voor de dagelijkse ontvangsten en betalingen. Een onderneming kan op een rekening-courant een vordering hebben op de bank of een schuld hebben aan de bank, tot een afgesproken maximum.
- c De prijs van het bankkrediet bestaat uit:
 - een vergoeding voor de interest die de bank zelf moet betalen over de bedragen die bij haar worden geplaatst;
 - een vergoeding voor administratiekosten;
 - een vergoeding voor risico;
 - een vergoeding voor het feit dat de bank gelden in kas moet houden;
 - een winstopslag.

13.7

- a – Gebouwen;
– auto's;
– machines;
– inventaris.
- b Bij operational leasing kan de huurovereenkomst tussentijds worden opgezegd; bij financial leasing niet.

Bij operational leasing is het risico van economische veroudering voor de verhuurder (leasemaatschappij). Bij financial leasing is dit voor de huurder. Bij operational leasing komen de onderhouds- en verzekeringskosten voor rekening van de leasemaatschappij; bij financial leasing voor rekening van de huurder.

- c Bij sale-and-lease back verkoopt de onderneming een duurzaam productiemiddel aan een bank of andere financiële instelling en leest dit productiemiddel vervolgens weer terug.
- d De onderneming hoeft dan niet een groot bedrag ineens uit te geven.

13.8

- a Leasing is het huren van duurzame productiemiddelen (met soms het recht ze na afloop van de leasetermijn te kopen).
- b De goedkoopste wijze om geld te lenen voor de aanschaf van een gebouw is het afsluiten van een hypothecaire lening. Doordat de geldgever door het onderpand een grote mate van zekerheid heeft, kan de interestvoet laag zijn.

13.9

- a Doorlopend krediet:
 - Er wordt een maximumkrediet afgesproken.
 - Provisie bij afsluiten.
 - Maandelijkse betalingen.
 - Afgeloste bedragen kunnen steeds weer worden opgenomen.
 - Het maximale bedrag hoeft niet te worden opgenomen.
- b Voor allerlei activiteiten en goederen. Je krijgt de beschikking over een bepaald bedrag dat naar eigen inzicht kan worden besteed.
- c De bank heeft weinig zekerheid dat het bedrag zonder problemen terugbetaald zal worden en verrekent dat in de prijs.
- d Omdat je het hele bedrag waarschijnlijk toch niet opneemt, maar over dit bedrag wel afsluitprovisie moet betalen.
- e Bij afbetaling wordt de koper eigenaar van het artikel op het moment van de levering, terwijl bij huurkoop de verkoper eigenaar van het artikel blijft tot de laatste termijn is betaald.

13.10

- a Allerelei huishoudelijke apparatuur zoals wasmachines, vaatwassers en drogers.

- b** 1 Een hypothecaire lening.
 - 2 Televisietoestellen zijn roerende zaken, waarop geen hypothecaire lening kan worden afgesloten. Bovendien verliezen ze snel hun waarde als onderpand.
- c** Een adviesprijs is een door de fabrikant aan de winkelier geadviseerde verkoopprijs.
- d** Omdat ze daardoor beter kunnen concurreren met andere winkeliers in de omgeving.
- e** Koop en verkoop op afbetaling en huurkoop.
- f** Door middel van een persoonlijke lening of een doorlopend krediet.
- g** Nee, zij zouden er verstandiger aan doen de kredietverlening aan hun klanten over te dragen aan de bank, ook al omdat rekening-courantkrediet erg duur is.
- h** Import.
- i** (Productief) ontvangen leverancierskrediet.

13.11

- a** Grafische sector en Papier.
- b** Land-, tuin-, bosbouw, visserij.
- c** Nee, tussen de snelste en langzaamste betaler zit maar $52,4 - 46,2$ dagen = 6,2 dagen.
- d** Slecht, elke branche betaalt te laat.
- e** Leverancierskrediet is voordeliger dan rekening-courantkrediet omdat er geen interest wordt berekend.
- f** De overheid betaalt wel laat maar de leverancier loopt geen enkel risico. De overheid zal niet snel in financiële problemen komen, dus hij ontvangt zijn geld toch wel.

13.12

- a** Deze waarde geeft aan hoeveel een woning (in onbewoonde staat) kan opleveren als die op de vrije markt kan worden verkocht.

- b Met het geld dat ze nu ontvangen kunnen ze een schenking aan hun kinderen doen, een boot of camper kopen of hun inkomen aanvullen. Bovendien zijn ze van het onderhoud af. Het nadeel van onderhoud speelt vooral een rol bij ouderen.
- c – Van eventuele waardeinstijgingen van je huis kun je niet meer profiteren.
 – Wanneer je nauwelijks nog hypotheeklasten had, moet je nu wel weer huur betalen.

Examenopgaven

I

Maximumscore 1

- 1 Bij koop op afbetaling wordt men direct na ontvangst van de gekochte goederen eigenaar en bij huurkoop pas na het betalen van de laatste termijn.

Maximumscore 2

2 totaalbedrag maandelijkse termijnen: $41 \times \text{€ } 48 =$	€ 1.968
kredietbedrag	€ 1.400
	<hr/>
rente (en kosten)	€ 568

(havo 2002, eerste tijdvak, opgave 7)

II

Maximumscore 2

- 1 Voorbeelden van juiste antwoorden:
- koop op afbetaling
 - persoonlijke lening
 - hypothecaire lening (alle overige particuliere leningen)

Maximumscore 2

- 2 Voorbeelden van juiste antwoorden:
- de mate van zekerheid die de kredietnemer kan geven
 - de hoogte van het inkomen van de kredietnemer
 - de leeftijd van de kredietnemer
 - het betaalgedrag van de kredietnemer

Maximumscore 2

- 3 $(\text{€ } 425 \times 71) - \text{€ } 21.250 = \text{€ } 30.175 - \text{€ } 21.250 = \text{€ } 8.925$

(havo 2004, eerste tijdvak, opgave 7)